

ATSKATS UZ LNS GADA BALVAS PASĀKUMU

2024. gada 20. janvārī tika pasniegtas Latvijas Nedzirdīgo savienības gada balvas. Jau janvāra izdevumā vēstījām par "LNS Gada balva 2023" laureātiem, bet tagad piedāvājam plašāku reportāžu no šī gada pasākuma.

Turpinājums 4. lp.

"SUPERNOVA" ŠOGAD PRIECĒ AR DĀMU TRIO

Dziesmu konkursa "Supernova" priekšnesumus šogad zīmju valodā atveidoja jauns sastāvs. "Supernovas" zīmju valodas mākslinieces dalās savos iespaidos.

Turpinājums 10. lp.

GADA BALVA NEDZIRDĪGO SPORTĀ 2023

2024. gada 27. janvārī norisinājās Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas (LNSF) gada balvas pasniegšanas ceremonija viesnīcā "NB Hotel". Pulcējās aicinātie sportisti, treneri, LNSF pārstāvji, aktīvisti un sadarbības partneri no LNS.

Turpinājums 6. lp.

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

AKTUALITĀTES

KULTŪRA

LNS GADA BALVA 2023

LNSF GADA BALVA 2023

ZĪMJU VALODA

CEĻOJUMA STĀSTS

"SUPERNOVA"

SPORTS

BRĪNIŠKAIS CEĻOJUMS PA AMERIKU

Aizraujošais stāsts par piedzīvoto Karību salās – no ieceres līdz brīnišķīgam ceļojumam. Svetlana Strazdiņa dalās ar saviem ceļojuma iespaidiem.

Turpinājums 8. lp.

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBĀ

DISKUSIJA PAR TRANSPORTA PAKALPOJUMU PIEKĻŪSTAMĪBU

No kreisās: satiksmes ministrs Kaspars Briškens, Brigita Lazda un Ivars Kalniņš.

Teksts: Edgars Vorslovs

VALSTS PĀRVALDES DELEĢĒTO UZDEVUMU VEIKUMS 2023. GADĀ

2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, pieauga klientu pieprasījums gan pēc surdotehniskajiem palīgīdzekļiem, gan sociālās rehabilitācijas un zīmju valodas tulka (surdotulka) pakalpojumiem.

2023. gadā finansējums bija nedaudz mazāks nekā 2022. gadā, taču tas tāpat pārsniedza trīs miljonus eiro. Savukārt nodrošināto pakalpojumu apjoms nesamazinājās, un tika izsniegts rekordliels surdotehnisko palīgīdzekļu skaits, pirmo reizi pārsniedzot 10 000 palīgīdzekļu. Turklāt strauji tika samazināts gaidīšanas laiks rindās – no vidēji deviņiem mēnešiem uz trīs mēnešiem.

Valsts finansējuma ietvaros:

- izdoti 12 858 administratīvie akti;
- veiktas 8 publiskā iepirkuma procedūras;
- izsniegti 9 946 surdotehniskie palīgīdzekļi 5 574 personām;
- sniegti 28 437 zīmju valodas tulka pakalpojumi 1 168 klientiem kopumā 39 910 stundu apjomā saskarsmei ar citām personām;
- nodrošināti 2 013 zīmju valodas tulka pakalpojumi 19 personām kopumā 3 782 stundu apjomā profesionālās izglītības ieguvē;
- sniegti 16 003 sociālās rehabilitācijas

25. janvārī LNS viceprezidenti Brigita Lazda un Ivars Kalniņš piedalījās Satiksmes ministrijas Mobilitātes vienlīdzības un piekļūstamības konsultatīvās padomes pirmajā sēdē, kurā diskutēja par svarīgiem jautājumiem transporta pakalpojumu piekļūstamības veicināšanai: eID karšu lietošanu sabiedriskajā transportā, piekļūstamību jaunajos elektrovilcienos, vienotas platformas izveidošanu pasažieru sūdzību apkopošanai un citām tēmām.

Satiksmes ministrs Kaspars Briškens uzsvēra, ka piekļūstamības jautājumu risināšana ir viena no ministra prioritātēm.♦

pakalpojumi 19 190 stundu apjomā 951 personai;

- publicētas 220 video ziņas zīmju valodā;
- sagatavoti 12 laikraksta "Kopsolī" izdevumi.

Ar valsts finansiālo atbalstu līdz jūlija beigām izdevās pabeigt telpu Rīgā, Elvīras ielā 19 k-2, kosmētisko remontu un vides pieejamības prasību nodrošināšanu pēc energoefektivitātes paaugstināšanas darbu pabeigšanas.

2022. gada februārī sākās karš Ukrainā, un tā rezultātā Latvijā ieradās bēgļi no Ukrainas, tai skaitā tādi, kuriem ir dzirdes traucējumi. Arī 2023. gadā šiem Ukrainas civiliedzīvotājiem tika nodrošināts nepieciešamais atbalsts.

Ukrainas civiliedzīvotājiem sniegtie valsts apmaksātie pakalpojumi:

- izsniegti 124 surdotehniskie palīgīdzekļi 56 personām;
- nodrošināti 657 zīmju valodas tulka pakalpojumi 19 personām kopumā 570 stundu apjomā;
- sniegti 5 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi 1 personai 5 stundu apjomā.♦

ĀRZEMĒS

NEDZIRDĪGO KOPIENAS TIESĪBAS EIROPAS SAVIENĪBĀ

Aleksandrs Bloks, Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) politikas vadītājs, 31. janvārī paziņoja jaunumus par EUD organizācijas darbu un progresu saistībā ar nedzirdīgo kopienu politisko iesaistīšanos un tiesībām Eiropas Savienībā (ES).

2016. gadā EUD iesniedza svarīgu lūgumu Eiropas Parlamentam, kas saistīts ar nedzirdīgo kopienu pilnu tiesību nodrošināšanu politiskajā procesā un visu 30 ES valstu zīmju valodu iekļaušanu parlamentārajās petīcijās.

Pateicoties sadarbībai ar Eiropas Parlamenta deputāti Kristīnu Maestri, kura ir izrādījusi atbalstu nedzirdīgo kopienu tiesībām, process virzās tālāk. Ir plānotas tikšanās ar Maestri, lai turpinātu diskutēt un izstrādāt stratēģijas, kas atbalsta nedzirdīgo kopienu intereses un tiesības.♦

Teksts: Egija Salaciete

PASĀKUMI MARTĀ

10. martā pl. 12.00 Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā turpināsies atvērtās ekskursijas ar zīmju valodas tulkojumu. Šoreiz ekskursija būs veltīta māksliniekam Jāzepam Grosvaldam. Sīkāka informācija par ekskursiju:

14. martā pl. 19.00 Dailes teātrī būs skatāma režisora Viestura Kairiša teātra izrāde "Spīdolas nakts" ar titriem latviešu valodā. Sīkāka informācija par izrādi:

No 21. līdz 23. martam Rīgas cirkā izrādīs velobaleta izrādi "La Bande à Tyrex" (Francija). Sīkāka informācija par izrādi:

Teksts: Edgars Vorslovs

VALSTS APMAKSĀTĀ SURDOTEHNIKA UN PAKALPOJUMI 2024. GADĀ

2024. gada 6. februārī LNS noslēdza vienošanos pie 2023. gada līguma ar Labklājības ministriju par valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu veikšanu, kas nosaka valsts apmaksātās surdotehnikas un pakalpojumu apjomu 2024. gadam. Atbilstoši noslēgtā līguma noteikumiem personām ar dzirdes zudumu, sākot ar vārdzirdības 3. pakāpi (dzirdes zudums runas zonas frekvenču (500; 1000; 2000 Hz) zemākajā punktā vismaz 55 dB labāk dzirdošajā ausī), būs pieejams šāds surdotehnikas apjoms:

Tehnisko palīgīdzekļu (TPL) nosaukums	Izsniedzamie TPL 2024. gadā
Dzirdes aparāti	8 300*
Savienotātvienības radio un televīzijas uztvērējiem	250
Signalizēšanas ierīces ar vibrāciju un/vai gaismas signālu	250
Laikrāži ar vibrāciju un/vai gaismas signālu	220
Valkājami dzirdes palīgīdzekļi (komunikatori)	24
FM radiofrekvenču pārraides sistēmas (raidītājs un uztvērējs)	15
Digitālās vizuālās saziņas ierīces	450
Signalizēšanas ierīces ar vibrāciju un/vai gaismas signālu bērnu un kopjamu personu uzraudzībai (videoauklītes)	18
Tālruņi ar pastiprinātāju	5
Vides avārijas signalizācijas sistēmas	200
KOPĀ:	9 732

*Bērnām dzirdes aparāts tiek nodrošināts, ja bērnam noteikta vārdzirdība vismaz pirmajā pakāpē – dzirdes zudums runas zonas frekvenču (500; 1000; 2000 Hz) zemākajā punktā ir vismaz 15 dB labāk dzirdošajā ausī.

Personām ar dzirdes invaliditāti pieejamais latviešu zīmju valodas tulka (surdotulka) pakalpojumu apjoms:

Pakalpojuma nosaukums	Pakalpojuma saņēmēju skaits	Pakalpojuma stundu skaits kopā	Vidējais pakalpojuma stundu skaits gadā vienam klientam
Surdotulka pakalpojums saskarsmes nodrošināšanai	1 150	45 095	39,21
Surdotulka pakalpojums izglītības apguves nodrošināšanai	15	4 907	327,13

Personām ar dzirdes invaliditāti pieejamais sociālās rehabilitācijas pakalpojumu apjoms:

Sociālās rehabilitācijas pakalpojums	Unikālo klientu skaits	Stundu skaits kopā	Vidējais stundu skaits vienam klientam
Latviešu zīmju valodas lietošanas apmācība	70	2 330	33,29
Saskarsmes un radošās pašizteiksmes iemaņu apguve	195	2 545	13,05
Psiholoģiskās adaptācijas treniņi	225	2 000	8,89
Palīdzība un atbalsts klienta sociālo problēmu risināšanā	740	11 170	15,10
KOPĀ:	975		
Izdevums "Kopsolī" 12 numuri gadā elektroniski	1 400		
Latviešu zīmju valodā adaptēta informācija (video ziņas) – skaits gadā	220		

Izdevums "Kopsolī" tiks izsūtīts visām personām ar dzirdes invaliditāti, kuru e-pasta adreses ir LNS datubāzē. Tas arī būs brīvi pieejams jebkuram interesentam LNS tīmekļvietnes www.lns.lv sadaļā "Kopsolī". Tāpat tīmekļvietnes sadaļā "Videoziņas" būs brīvi pieejamas ziņas latviešu zīmju valodā ar titriem latviešu valodā.

2024. gadā piešķirtā finansējuma ietvaros surdotehnika un pakalpojumi tiks nodrošināti arī bēgļiem no Ukrainas, kuru statuss Latvijā atbilst Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma nosacījumiem.

Ar LNS noslēgto līgumu ietvaros 2024. gadā sociālās rehabilitācijas un zīmju valodas tulka (surdotulka) pakalpojumus nodrošinās SIA "LNS Rehabilitācijas centrs", surdotehniskos palīgīdzekļus nodrošinās SIA "LNS Surdotehniskās palīdzības centrs" un dzirdes aparātus bērniem līdz 18 gadu vecumam nodrošinās SIA "Veselības centrs "Biķernieki"".

Detalizēta informācija par nosacījumiem un pieteikšanās kārtību surdotehnikas un pakalpojumu saņemšanai ir pieejama LNS tīmekļvietnes sadaļā "Pakalpojumi".

ATSKATS UZ LNS GADA BALVAS PASĀKUMU

Šogad jau 15. reizi tika pasniegtas LNS Gada balvas – šī tradīcija aizsākās jau 2008. gadā. Katru gadu LNS piederīgie pulcējas, lai atskatītos uz aizvadīto gadu, priecētu cits citu ar dažādiem priekšnesumiem un apsveiktu nomināciju balvu saņēmējus. Izņēmums bija 2020. un 2021. gadā – Covid-19 pandēmijas laikā ikgadējos LNS pasākumus nācās rīkot attālinātā – video – formātā. Jau janvāra izdevumā vēstījām par “LNS Gada balva 2023” laureātiem, bet tagad piedāvājam plašāku reportāžu no šī gada pasākuma.

Šoreiz pasākums nedaudz atšķīrās no pārējiem gadiem: bija 10 nominācijas, un svinības notika nevis “mājās” jeb kultūras namā “Rītausma”, bet gan viesnīcās “Rīga Islande Hotel” restorānā. Sestdien, 20. janvārī, tur pulcējās tie, kuru dzīve saistīta ar LNS. Programmā bija gan deju kolektīvu priekšnesumi un melodeklamācijas, gan modes skate un iluzionista uzstāšanās.

Pasākums sākās ar LNS prezidenta Edgara Vorslova uzrunu viesiem. Viņš pateicās visiem un novēlēja labu atpūtu. Tad uzaicināja uz skatuves savas “divas rokas” – LNS viceprezidentus Brigitu Lazdu un Ivaru Kalniņu. Katrs no viņiem pateica savu uzrunu, kam sekoja Informācijas nodaļas sagatavotā prezentācija par galvenajiem 2023. gada notikumiem. To bija daudz: 2022. gada noslēguma pasākums, dažādas LNS vadības tikšanās, hokeja čempionāta pārraides televīzijā ar zīmju valodas tulkojumu un daudzi citi.

Ar pārtraukumiem sarunām, maltīti un dzērieniem viesi varēja baudīt dažādus priekšnesumus – pat modes skati, kurā tika demonstrēta Madaras Indriksones radītā tērpu kolekcija: spilgta, krāsaina un drosmīga.

Pirms gada balvām LNS prezidents Edgars Vorslovs pasniedza īpašas rakstiskas pateicības **Rasai Jašai un Jeļenai Dmitrijevai**.

Uzreiz pēc tam pirmajā no 10 nominācijām tika pasniegta balva gada brīvprātīgajai – **LĪGAI KOTOVAI**. Starp priekšnesumiem un apsveikumiem tika pasniegtas arī pārējās balvas: gada reģionālā biedrība – **LNS LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ BIEDRĪBA**; gada amatiermākslinieks/kolektīvs – **IZRĀDES “SPRĪDĪTIS” KOLEKTĪVS**; gada draudzīgākā pašvaldība – **VENSTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBA**; gada draudzīgākais partneris – **IVARS BALODIS**; gada zīmju valodas tulks – **AGNESE VILCĀNE**; gada algotais darbinieks – **LAURA ZELTIŅA**; gada cilvēks – **SANDRA GERENOVSKA**; gada pieejamība kultūrā nedzirdīgajiem – **“HOMO NOVUS”**; mūža ieguldījums – **DACE LĀCE**.

LNS prezidents kopā pasniedza sešas īpašas pateicības. Bez jau iepriekš minētajām pateicības saņēma arī **Edgars Celmiņš, SIA “LNS Rehabilitācijas centrs”**, **SIA “LNS Surdotehniskās palīdzības centrs”** un **SIA “LNS DANE”**.

Apbalvojumu saņēmēju reakcijas bija ļoti dažādas: kāds pateicās par novērtējumu un pastāstīja par saviem turpmākajiem plāniem, cits – raudāja no pārsteiguma un emocijām. Gada cilvēku – Sandru Gerenovsku – Edgars Vorslovs raksturoja kā personu, kura vienmēr darījusi vairāk, nekā viņai lūgts. Sandra Gerenovska, paņemot balvu rokās, sacīja: “Man vairāk patīk nominācijas dāvināt! Dot, nevis saņemt”. Ļoti aizkustinoša bija arī mūža ieguldījuma nominācijas saņēmējas Daces Lāces reakcija, pieņemot apbalvojumu. Bija acīmredzams, cik ļoti šī atzinība viņai ir svarīga.

Papildus galvenajām nominācijām tika paziņoti uzvarētāji vēl divās: gada lielākā problēma/klapata – **LNS kapacitātes trūkums**, bet gada ieguvums – **ēkas Elvīras ielā k-2 renovācijas pabeigšana, kopienas centra iekārtošana**.

Oficiālā daļa noslēdzās ar kopīgi nodziedātu dziesmu “Laimīgu Jauno gadu” (vārdi un mūzika: Artūrs Reiniks), taču ar to pasākums nebeidzās – sirsniņās sarunās viesi pavadīja visu atlikušo vakaru.

Stāsta LNS prezidents Edgars Vorslovs

Katru gadu tas nav tas vieglākais darbs – izvēlēties vienu cilvēku, kurš uzvarēs nominācijā. Vienmēr reģionālās biedrības un kapitālsabiedrības izvirza vairākus cilvēkus, kas ir to pelnījuši. Un no viņiem ir tik grūti izvēlēties! Domas mums valdē dalās, notiek diskusijas. Nominācijām bija izvirzīti arī LNS valdes locekļi un valdes organizētie pasākumi, bet esam nolēmuši, ka savu pilnvaru laikā nominācijas sev nepiešķirsim.

Tiesa, par trijām nominācijām šogad lēmums bija vienbalsīgs – mūža ieguldījums, gada cilvēks un draudzīgākais sadarbības partneris. Reti ir tā, ka saprotam uzreiz – jā, šim cilvēkam jāsaņem balva! Protams, ja būtu tāda iespēja, nominācijas būtu visiem. Vienmēr ir tā, ka kāds gaidīja, bet nedabūja un, iespējams, jūtas apbēdināts.

Šis pasākums gadiem notika “Rītausmā”. Taču vēl pagājušogad LNS dome pieņēma lēmumu to pārdot, tāpēc daudzi pasākumi tika pārceļti uz izremontēto LNS ēku Elvīras ielā. Šogad rēķinājām, kādas varētu būt izmaksas – elektrība, apkure, nomas maksa utt. Rīkot pasākumu šeit,

restorānā, izmaksu ziņā sanāca līdzīgi. Jāsaka, ka šajā restorānā viss ir vienā līmenī, nav skatuves pacēluma. Tāpat no dažām vietām zālē grūti redzēt priekšnesumus – tas ir mīnuss. Rīkojot nākamo pasākumu, ņemsim to vērā. Tā kā šis pasākums ir atskats uz iepriekšējo gadu, jāpiemin arī plāni šim gadam. Mēs paņemsim pauzi no lielajiem projektiem un šī gada laikā centīsimies sakārtot savu "māju".

Stāsta LNS viceprezidente Brigita Lazda

LNS katru gadu organizē gada noslēguma pasākumu, kas šogad notika jau 15. reizi. Var teikt, jubilejas pasākums – rīkots jaunā vietā, citādā formātā. Parasti pasākums notika "savās mājās" – "Rītausmā" –, bet laika gaitā dzirdējām no biedriem dažādas atsauksmes, piemēram, ka tur ir auksti, nav omulīgi sēdēt aukstumā utt.

Izsverot visus ieteikumus un pretenzijas, LNS valde nolēma pasākumu organizēt citā vietā, pamēģināt kaut ko jaunu, jo savās mājās viss ir zināms – kas un kā notiks. Katram pasākumam ir jāmeklē jaunas idejas un kaut kas neparasts, ar ko iepriecināt un pārsteigt pasākuma dalībniekus.

Pasākuma galvenās un svarīgākās daļas ir atskats par paveikto un nomināciju pasniegšana. Tā ir iespēja pateikties visiem LNS darbiniekiem, brīvprātīgajiem, LNS domes un valdes locekļiem, LNS reģionālo biedrību valdēm, LNS Goda biedriem. Citiem vārdiem sakot – LNS galvenajiem cilvēkiem.

Lai pasākums notiktu, vispirms ir jāatrod gada balvas saņēmējs, jāizvēlas labāko no labākajiem darbiniekiem, biedriem. Balvas pelnījuši būtu visi, bet tā ir tikai viena. Izvēlēties vienu nominācijas uzvarētāju un pateikties vienam ir ļoti grūti, jo katrs strādājam savā profesijā – kāds brīvprātīgi, kāds – kā algotu darbu. LNS valdē bija diskusijas un apspriešana, kuri tad būs tie 2023. gada balvu ieguvēji. Aptaujas ir notikušas dažādi, agrāk caur laikrakstu "Kopsolī" bija iespēja aizpildīt anketu, pēc tam LNS valdē apsprieda un izvirzīja kandidātus. Šoreiz anketa tika aizsūtīta LNS reģionālo biedrību valdēm, lai iesniedz savus kandidātus ar paskaidrojumu, kāpēc tieši šis kandidāts būtu pelnījis balvu.♦

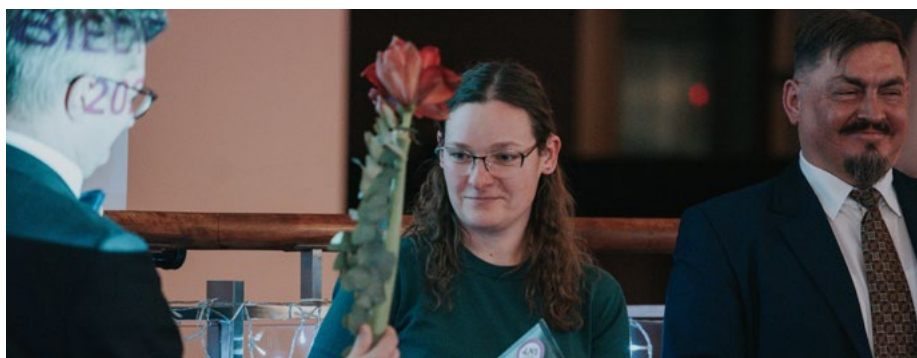
Balvu par mūža ieguldījumu saņem Dace Lāce.

Gada cilvēka balvu saņem Sandra Gerenovska.

Gada amatiermākslas kolektīva balvu saņem izrādes "Sprīdītis" kolektīvs.

Gada biedrības balvu saņem Liepājas RB vadītāja Ilze Jaunzeme.

Gada zīmju valodas tulka balvu saņem Agnese Vilcāne.

GADA BALVA NEDZIRDĪGO SPORTĀ 2023

2024. gada 27. janvārī norisinājās Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas (LNSF) gada balvas pasniegšanas ceremonija viesnīcā "NB Hotel", Slokas ielā 49, Rīgā.

No kreisās: Kristofers Kraze, Zane Embrekte, Māris Grēniņš.

Pie skaisti klātiem galdiem pulcējās aicinātie sportisti – 2023. gada vietējo un starptautisko sporta sacensību dalībnieki –, treneri, LNSF pārstāvji, aktīvisti un sadarbības partneri no LNS. Netika aizmirsts par bijušajām amatpersonām – bija ieradies arī kādreizējais LNSF prezidents Varis Strazdiņš. Kopā bija sanākuši 28 viesi, un pasākums notika mājīgā gaisotnē. Ceremoniju vadīja bijusī sportiste, Nedzirdīgo sporta biedrības "LIEPAVA" valdes locekle Kristīne Krista Skudra, kura agrāk startēja orientēšanās sprintā un guva labus panākumus arī šautriņu mešanā. Pasākuma gaitā viesi varēja vērot skaistus priekšnesumus: pati LNSF prezidente uzstājās ar dziesmu "Es varu būt tā", Ilze Jaunzeme no "LIEPAVAS" priecēja ar dziesmu "Laime šī", Jolanta Znotiņa pārsteidza ar žonglēšanas priekšnesumu, savukārt Sergejs Soklakovs – ar pantomīmu. Iveta

Krazes un LNSF valdes locekles Māras Kursītes sagatavotajā prezentācijā klātesošajiem bija iespēja atskatīties uz 2023. gada sporta veikumiem un sasniegumiem.

Atskats uz 2023. gadu sportā

Pagājušā gadā realizēti apmēram 75 % no LNSF sporta pasākumiem, kas bija paredzēti LNSF plānā. Dažreiz sacensības tika atceltas dalībnieku skaita trūkuma dēļ. Toties 2023. gadā notika pozitīvi un vēsturiski nozīmīgi pārsteigumi.

- Mūsu izcilā sportiste – peldētāja Zane Embrekte – "Trīs Zvaigžņu balvas" ceremonijā tika atzīta par 2022. gada Latvijas labāko paralimpisko sportisti. Arī šogad Zane tika izvirzīta šajā kategorijā, bet balvu saņēma cita sportiste – Diāna Krūmiņa.

- Jau otro gadu pēc kārtas Zani Embrekti apbalvoja kā Rīgas labāko sportisti ar īpašām vajadzībām.

Šogad viņa uzvarēja pārliecinoši, jo bija sasniegusi augstvērtīgākos panākumus – 2023. gada pasaules čempionātā peldēšanā nedzirdīgajiem ieguvusi zelta medaļu 50 metru distancē brīvajā stilā, sudraba medaļu 50 metru peldējumā uz muguras, kā arī divas bronzas medaļas – 100 metros brīvajā stilā un 50 metru distancē tauriņstilā.

- Par augstiem sasniegumiem sportā no Rīgas domes tika saņemts finansējums treniņnometņu nodrošināšanai vairākiem sportistiem. 2023. gada jūlijā Lietuvas pilsētā Klaipēdā notika peldēšanas treniņnometne, kurā piedalījās Zane Embrekte un Kristofers Kraze. Treniņnometnēs Valmierā un Igaunijā piedalījās arī vieglatlēti Māris Grēniņš un Sergejs Soklakovs.

- Pirmo reizi LNSF vēsturē Eiropas Nedzirdīgo sporta organizācijas valdes sastāvā tika ievēlēts pārstāvis no Latvijas – Iveta Kraze.

2023. gada laureāti

- Populārākie sporta veidi – **peldēšana** un **šautriņu mešana**
- Aktīvākais sporta klubs – **SK "Nedzirdīgo boulings"**
- Aktīvākais sportists/dalībnieks – **Pāvels Isats**
- Labākais jaunais sportists – **Kristofers Kraze**
- Trešais labākais sportists – **Kristofers Kraze**
- Otrs labākais sportists – **Māris Grēniņš**
- Labākais sportists – **Zane Embrekte**

Papildus laureātu apbalvošanai LNSF prezidente organizācijas vārdā izteica arī īpašas pateicības.

Par nozīmīgu ieguldījumu nedzirdīgo sportistu prasmju attīstībā, izglītošanā un panākumos, kā arī par aktīvo sadarbību ar LNSF pateicības saņēma izcilie treneri – peldēšanas trenere Gaļina Broka un vieglatlētikas treneri Mārīte Lūse un Dimitrijs Vinogradovs. Pateicība tika izteikta arī LNS vadībai – prezidentam Edgaram Vorslovam un viceprezidentei Brigitai Lazdai – par LNS sadarbību ar biedrību "Sporto Latvija", kuras rezultātā izdevās jau otro gadu pēc kārtas noorganizēt futbola dienas bērniem Rīgas Ēbelmuižas pamatskolā un Valmieras Gaujas krasta vidusskolā.

No kreisās: Liene Kleina Brūvere, Iveta Kraze, Kristīne Krista Skudra.

Ivetas Krazes komentārs

Par sportistu panākumiem

Iveta Kraze pauda lepnumu par mūsu sportistiem – viņi ne tikai spējuši startēt pasaules mēroga sacensībās, bet arī uzrādījuši izcilus sasniegumus starp dzirdīgajiem, no sacensībām atvedot daudzas medaļas. Kā norādīja I. Kraze, sportisti ir pierādījuši sev un citiem, ka var gūt panākumus, un viņi ir mūsu lepnums!

Teksts: Jūlija Bite

Par šautriņu mešanas popularitāti

Skaidrojot šautriņu mešanas popularitāti, I. Kraze informēja, ka šautriņu mešanas sacensības notiek klubu līmenī un pagājušā gada oktobrī Liepājā tika organizēts Baltijas valstu nedzirdīgo sporta klubu turnīrs. Tāpēc šis sporta veids tika atzīts par populārāko sporta veidu vienlaikus ar peldēšanu.

Sajūtas un vērtējums par paveikto

2023. gadā situācija bijusi stabila, bet finanšu jautājumi sagādājuši grūtības. Ne vienmēr izdevies apmierināt mūsu sportistu standarta vajadzības. Finanšu ierobežojumu dēļ LNSF nevarēja sūtīt mūsu nedzirdīgos sportistus pilnā sastāvā startēt Pasaules čempionātā boulingā. Pateicoties augstiem sasniegumiem 2022. gada nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs, ar finansējumu no Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta izdevies nodrošināt treniņnometnes peldētājiem un vieglatlētiem 2023. gadā.

Mērķi un novēlējumi 2024. gadam

LNSF prezidente norāda, ka svarīgākie viennozīmīgi ir sagatavošanās darbi nedzirdīgo olimpiskajām spēlēm, kas notiks 2025. gadā Japānas pilsētā Tokijā. Tiek plānots piedalīties 20. ziemas olimpiskajās spēlēs Turcijas pilsētā Erzurumā. Notiek arī nopietni sagatavošanās darbi Eiropas čempionātam nedzirdīgo orientēšanās sacensībās, kas notiks Latvijā no 8. līdz 10. jūnijam Iksķilē, Salaspilī un Rīgā. Šajā gadā jau noticis pirmais Pasaules jauniešu čempionāts vieglatlētikā Brazīlijā, Sanpaulu, no kura Latvija atveda zelta medaļu. Vēl esot daudz citu mērķu, kas jārealizē.

LNSF prezidentes novēlējuma vārdi visiem sportistiem un sev: "Sportisti, ticiet saviem spēkiem un reāliem sapņiem! Lai veiksmē, dažādi izaicinājumi un gaidītie panākumi piepilda jauno gadu! Pati sev novēlu jaunajā dzīves gadā spēju atraisīt miera, sapratnes un prieka sajūtu, gāzt jaunu izaicinājumu kalnus, iziet cauri dzīves skaistajiem un arī mācību brīžiem, kā arī izgaršot ceļotprieku!"

Foto: Laura Zeltiņa

ZĪMJU VALODA ATTĪSTĀS

Rīgas Raiņa vidusskolā 30. janvārī valsts pētījumu programmas projekta "Datos balstīta zīmju valodas izpēte" ietvaros notika informatīvs seminārs "Latviešu zīmju valodas saziņa un pētniecība". To vadīja Liepājas Universitātes profesore Dina Bethere. Seminārā tika izrunātas daudzas tēmas: atbalsts zīmju valodas attīstībai un pētniecībai, zīmju valodas pētījumi, manuālās zīmes un gramatika, kā arī citas tēmas.

"Datos balstīta zīmju valodas izpēte" ir viens no Liepājas Universitātē īstenotajiem projekta virzieniem. Projekta mērķis ir izstrādāt latviešu zīmju valodas korpusa koncepciju, apvienojot starptautisko pētījumu atziņas, praksi un pieejamos datus.

Valodas korpuss ir valodniecības joma, kas paredzēta lingvistiskai analīzei un valodas tehnoloģiju izstrādei.

Projekta uzdevumi ir izstrādāt latviešu zīmju valodas korpusa vadlīnijas un izmēģinājuma korpusu, kā arī korpūsā balstītus zīmju valodas

pētījumus. Lai izstrādātu vadlīnijas un iegūtu korpūsā nepieciešamās zīmes, notiek sadarbība ar LNS. Šis zīmju valodas korpuss ļaus veikt pētījumus par valodu tehnoloģiju attīstību. Pilotkorpūsā izveidei paralēli tiks radīta latviešu zīmju valodas datubāze, tajā iekļaujot zinātniskus un informatīvus tekstus, video ierakstus un citus materiālus, kas publicēti kopš 2000. gada. Tāpat tiks sniegti ieteikumi latviešu zīmju valodas standartizēšanai un vārdnīcu pilnveidošanai.

Seminārā Dina Bethere iepazīstināja arī ar rīku "ELAN", kas pētījumā tiek izmantots zīmju, jēdzienu, izteikumu, teikumu pierakstīšanai/transkribēšanai un piezīmju veikšanai. Projekta darba grupā strādā vadošā pētniece Dr. paed. Dina Bethere, pētniece Dr. philol. Daiga Straupeniece, pētnieces Inese Immure, Agita Intsone, Lelde Barone, Agnese Romanova, kopīgās doktora studiju programmas "Izglītības zinātnes" 1. kursa studente Inese Tīgere. Projekts notiek no 2021. gada 20. decembra un ilgs līdz 2024. gada 19. decembrim.

BRĪNIŠKAIS CEĻOJUMS PA AMERIKU

Sniegotajā 7. februāra pēcpusdienā "Kopsolī" korespondente tikās ar Svetlanu Strazdiņu, lai pie tējas nesteidzīgi un mierīgi iegrimtu Svetlanas atmiņās par ceļojumu uz Karību salām. Tā sākās aizraujošs stāsts, kas aizveda arī sarunas dalībnieces prāta ceļojumā ar video, krūza fotogrāfijām un suvenīriem. Turklāt tēju papildināja Svetlanas atvestās kafijas konfektes no Kolumbijas, piešķirot sarunai vēl saldāku noskaņu.

"Neesam alpīnisti – tādā ekipējumā devāmies džungļos!" (Puertoriko)

Stāsta Svetlana Strazdiņa

Ar vīru Vari bieži, vismaz reizi gadā, kaut kur ceļojam – gan tuvāk, gan tālāk. Ziemā ķeram siltumu, lai gadā varam baudīt divas vasaras! Ar īgauņu draugiem – Kūsku pāri – izdomājām un sarunājām, ka vajag kaut kur aizceļot (Rīna Kūska (Riin Kuusk) un Varis Strazdiņš savulaik katrs bija savas valsts nedzirdīgo sporta federācijas prezidents, abi ir labi draugi kopš prezidentūras laikiem – aut. piez.). Nonācām pie tā, ka vēlamies krūzu – ar atpūtas kuģi apceļot Vidusamerikas salas. Ceļojumu rezervējām tūrisma firmā Tallinā.

Mēs ielidojām ASV skaistajā ūdens tūrisma pilsētā Maiami, kur uzturējamies trīs dienas. Maiami ir slavēta ar garo okeāna pludmali. Pabijām nacionālajā parkā, kur mīt un audzē krokodilus un aligatorus. Braucām arī ar aerolaivu – laivu, kurai aizmugurē ir liels propelleris.

Tad sākās interesants kultūršoks. Kad iebraucām ostā, bijām pārsteigti, ieraugot kuģi "Emerald Princess" – kuģis ir tik milzīgs! Piestātne – ar vairākiem termināliem kā lidostā! Todi bija stiprs vējš – 37 metri sekundē. Bailīga sajūta... Taču uz

kuģa neko nejuta! Ceļotāju ļoti daudz, lielākoties gados vecāki cilvēki, arī daudzi, kas pārvietojas ar ratiņkrēsliem. Kopā ap 5 000 cilvēku. Ceļojums bija organizēts šādi: vienu dienu atpūta uz kuģa, peldēšana vai sauļošanās; nākamajā dienā sauszemes ekskursija vai brīvais laiks, vakarā dodamies tālāk; nākamajā dienā atkal atpūta uz kuģa jūrā utt. Mūsu kajīte bija skaistā vietā – ar balkonu un skatu uz okeānu. Bijām astotajā stāvā, kaimiņos – Kūsku pāris. Pirmajā naktī negulējām labi, jo vētras dēļ kuģis šūpojās. Rīta pusē sasniedzām Jamaiku, Falmutas

pilsētu, tur – smacīgs, svelmains karstums. Kuģa piestātnes ostā tīra, sakopta vide, bet ārpus ostas – kultūršoks! Biezie un daudzie elektrības vadi sapinušies kamolos un karājās līdz zemei! Iedomājies, ja lietus... Vietām netīrība, nesakopts. Tā, var teikt, ir cita civilizācija, nabadzība. Valsts valoda tur ir angļu. Ostā bija kafejnīca ar nosaukumu "DEAF CAFE", kurā darbojās trīs nedzirdīgi jamaikieši, sarunājāmies kā nu katrs varējām. Viņi pārvaldīja amerikāņu zīmju valodu, bet nemācēja starptautiskās zīmes. Suvenīru bodes ir pilnas ar suvenīriem, kas veltīti slavenajam sportistam Useinam Boltam.

Otrajā naktī ieslīgām saldā miegā. Nonācām Panamā, kur nokļuvām slavenajā divu okeānu savienojuma kanālā. Pašu acīm ir citādāks skats, nekā skatīties video. Ļoti daudz glītu garā rindā novietotu kravas kuģu gar Panamas kanāla malām. Netikām pilsētā, jo notika lielais streiks, kas varētu apdraudēt ceļotājus. Tāpēc notika pārvietošanās caur sešiem vārtiem (slūžām) no Atlantijas okeāna uz Kluso okeānu. Gaidot tur piecas stundas, bija smeldzīgs karstums, bet peldot tālāk – patīkams vējains karstums. No šiem vārtiem ir radusies arī zīmju valodas iesauka Panamai.

Trešajā dienā nokļuvām Kostarikā, kur devāmies pastaigā pa skaisto pilsētu un ekskursijā ar divstāvēgu autobusu. Pilsētā ir ļoti daudz citronkoku. Tiek pārvadātas ļoti daudzas kravas ar banāniem – interesants skats. Redzējām ļoti daudz plantāciju ar eksotiskiem augļiem – mango, banāniem, papaijām un citiem. Redzējām avokado – apmēram 20 centimetrus lielus. Varis pagaršoja un atzina, ka ir garšīgāks, nekā veikalos. Valsts valoda tur ir spāņu.

Piektais ceļojuma pieturas punkts –

Brokastis uz kuģa.

Kolumbija! Kamēr citās valstīs bija viens gids, šoreiz klāt bija divi vietējie gidī (liecina par augstu bīstamības līmeni – aut. piez.). Gidī ļoti uzmana tūristus katrā solī, katrā metrā un nenolaiž acis no neviena tūrista. Trāpījās lietains laiks. Tur ir skaista, atšķirīga kultūra. Sievietes, ģērbusās ļoti krāšņos tērpos, uz galvas nes lielus grozus ar augļiem. Taču fotografēties strikti neļāva. Suvenīru veikalos, bodēs un it visur redzami slavenie zaļie Kolumbijas smaragda akmeņi. Atpakaļceļā uz ostu sastapām daudz pāvus un redzējām kokus – pilnus ar papagaiļiem. Bijām pārsteigti – zoodārzā redzētie pāvi ir tik karaliski skaisti, bet tajās ielās – noplukuši, nekopti... Tie arī prot uzbāzties un

Kafejnīca "DEAF CAFE", Jamaika.

pieprasīt no tūristiem naškus. Nakts pārbraucienā uz Kaimanu salām no tālienes varējām redzēt milzīgo Kubas zemi. Kaimanu salu burvība – dažādas formas un izskata akmeņi, kaktusi dažādos izmēros. Vieta lutināja ar saulaino laiku. Smieklīgs kultūršoks – gaiļi un vistas savā brīvsolī, tāpat kā pie mums kaķi. Kaimanu salu arhipelāgs ir maza, ļoti skaista un izcila vieta atpūtas tūrismam. Salu platība – aptuveni 260 kvadrātkilometri. Tur ir sava naudas vienība – Kaimanu dolārs. Kuģī katru dienu tika sakopta kajīte un atstāts patīkams pārsteigums – jaunākā informācijas lapa par dienas plānu. Wi-Fi gan tur nebija, bet iztikām bez tā. Baudījām skaisto ceļojumu! Jā, uz kruīza netika redzētas personas ar telefoniem rokās, kā pie mums ierasti – transportlīdzekļi pilni ar nokārtām galvām un telefoniem rokās! Ja kaut kur kaut ko ievajadzējās, vienmēr pretimnākoši bija tūrisma firmas aģenti, kruīza apkalpes un informācijas

centra darbinieki. Uz kuģa varējām baudīt visu, ko sirds kāro, – jogas, fitnesa, golfa nodarbības, kazino, diskotēkas, restorānus, baseinus, džakuzi un vēl daudz ko citu. Visur vajadzēja līdzī tikai speciālo kulonu kaklā – ne maku, ne dokumentu, ne atslēgu.

Atpakaļceļā atgriezāmies Maiami un pārlidojām uz Puertoriko, kur palikām trīs dienas. Puertoriko pamatiedzīvotāju izskats neatstāj vienaldzīgu – unikāli, neatkārtojami skaisti. Pilsēta arī bija skaista, ar ēkām, kas pārsvarā bija līdz trīs stāviem augstas. Gar jūras malu slejas garumgarais mūris – aizsargsiena no vēsturiskajiem pirātu sirojumiem. Pabijām džungļos, kur filmētas Holivudas filmas par dinozauriem. Iepriekš tūrisma aģents pabrīdināja, ka jāņem speciāli apavi un apģērbs, jo būs jāiziet cauri džungļiem. Superīgais, neatkārtojams pārgājiens caur džungļiem... Lietains laiks, smacīgs karstums, mālaina zeme un biezi džungļi. Papardes cilvēka lielumā vai pat lielākas! Skaisti ziedi, tai skaitā milzīgā augstumā, jo tur valda mitrs karstums. Šļūcām arī pa skaisto džungļu ūdenskritumu, kas plūst starp klints blūķiem. Pārgājiena garums bija aptuveni astoņi kilometri, toties tas ilga sešas stundas, jo bieži bija jāuzmanās no mālainās zemes, lai neaizslīdētu vai neaizķertos kājās.

Pēc visa šī patīkamā, siltā ceļojuma sakostiem zobiem ielidojām Ņujorkā. Tur likās tik auksti un nācās ģērbties biezi, lai gan bija nieka -5 grādi. Labi, ka nesašlimām. Palikām pa nakti Ņujorkā.

Tad visa diena pagāja, apstaigājot Ņujorkas slavenākās vietas. Aizkustinošs skats ar bildēm un emocionāls stāsts mūs sagaidīja

Puertoriko saulē Svetlana atklāj vietējā tirgus bagātības.

Dvīņu torņu piemiņas vietā. Bija klāt arī Rīnas senais draugs, kas precējies ar igaunieti Amerikā. Mūs apkalpoja divi zīmju valodas tulki, tiesa, amerikāņu zīmju valodā. Pēc tam mēs apmeklējām observatorijas 417 metrus jeb 102 stāvus augsto celtni, kas kalpoja kā skatu tornis uz visu harizmātiski skaisto Ņujorkas panorāmu. Braucot slēgtajā liftā augšup, uz sienas rāda video, kas rada priekšstatu, ka braucat ar atvērtiem logiem. Tad devāmies uz Brīvības statuju, kas stalti slejas 93 metru augstumā un veidota no dažādiem metāliem.

Kopumā godam un skaisti tika izceļotas divarpus nedēļas. Šis bija pirmais garais ceļojums ar vairākiem pārbraucieniem dažādās valstīs. Esam bijuši tālos ceļojumos – Austrālijā, Sanfrancisko, Indijā... Mums jau ir nākamais ceļojuma galamērķis ielānots – tas lai paliek noslēpumā! Praktisks ieteikums ceļotājiem – visu darīt savlaicīgi un mērķtiecīgi. Nepieciešamas vismaz laba (pamata) līmeņa angļu valodas zināšanas, jo Wi-Fi var nestrādāt. *

Straziņi un Kūsku pāris kopā ar gidu Ņujorkā.

Dziesmu konkursu "Supernova" šogad zīmju valodā atveidoja jauns sastāvs. Tā bija debija zīmju valodas tulcei Laurai Zeltiņai un LNS Rīgas reģionālās biedrības vadītājam Andai Tidemanei. Kopā ar viņām konkursu zīmju valodā izdziedāja pieredzējušā Elza Veismane. Galvenais uzdevums, atveidojot dziesmu zīmju valodā, ir nepazaudēt tās jēgu, ritmu un žanru. Kā šoreiz izdevās? "Supernovas" zīmju valodas mākslinieces dalās savos iespaidos.

No kreisās: Elza Veismane, pārraides zīmju valodā režisore Ina Kronberga, Anda Tidemane un Laura Zeltiņa.

Aizvadīts ikgadējais dziesmu konkurss "Supernova". To rīko Latvijas Televīzija, bet konkursa uzvarētājs – šogad Dons – dosies pārstāvēt Latviju Eirovīzijas dziesmu konkursā. "Supernovu", kā ierasts, varēja baudīt arī nedzirdīgie – šogad visas dziesmas zīmju valodā atveidoja zīmju valodas tulces Laura Zeltiņa un Elza Veismane, bet īpašs jaunums bija vārdzirdīgas izpildītājas dalība – uzstājās arī LNS Rīgas reģionālās biedrības vadītāja Anda Tidemane.

Stāsta Anda Tidemane

Agrāk šo konkursu vēroju katru gadu. Man vienmēr patika. Taču uz kādu laiku mana interese nedaudz pierima. Kad pirmo reizi uzzināju, ka turpmāk tas būs ar zīmju valodas tulkojumu, es atsāku skatīties. Paldies Elzai Veismanei un Aināram Ostvaldam par to, ka tulkoja šo konkursu!

Mans ceļš uz "Supernovu" sākās ar to, ka Ivars Kalniņš man jautāja, vai vēlos piedalīties. Es aizdomājos. Iepriekš redzēju, ka ārzemēs nedzirdīgie ar rokām dzied "Supernovas" dziesmas, un padomāju – man ir pieredze dziedāšanā, LNS pasākumos uzstājos ar melodeklamācijām. Nospriedu – kāpēc ne? Ivars Kalniņš man ļoti nopietni jautāja, vai es tiešām esmu tam gatava, jo tas ir grūti, ir jādzied tiešraidē. Es atbildēju – jā.

Protams, kad konkurss jau tuvojās, man bija nedaudz bail. Es domāju, vai man izdosies. Taču centos no šīm domām izvairīties. Zināju, ka būs labi, ka es cīnīšos, nepadošos. Gatavošanās process man patika. Atkārtēju dziesmas visur – pat

pastaigās ar suni dziedāju zīmju valodā. Paldies Brigitai Lazdai – neskatoties uz to, ka tieši šajā laikā bija apslimusi, viņa man palīdzēja. Vakaros videozvanā sēdējām, izrunājām visas dziesmas, vārdus, kādas zīmes labāk izmantot. Vēlos pateikties arī visiem LTV darbiniekiem par atbalstu un palīdzību – visi tik sirsnīgi, draudzīgi! Paldies Elzai un Laurai, ka iedrošināja mani, deva padomus. Paldies visiem, kas rakstīja man labus novēlējumus. Un stilistiem paldies!

Protams, kad jau pienāca mana kārta tulkot, saprotot, ka tā ir tiešraide, uztraukums bija ļoti liels. Taču, kad uzstāšanās beidzās, sajūtas bija superīgas! Prieks par paveikto, prieks, ka izdevās, ka nepadevos. Es patiešām sajutos laimīga!

Dāmu trio ar "Supernova" uzvarētāju Donu.

Stāsta Laura Zeltiņa

Jau iepriekš televīzijas tiešraidē biju atveidojusi dziesmas zīmju valodā – dažādās balvu pasniegšanas ceremonijās, dziesmu svētkos, vecgada šovā un citās televīzijas tiešraidēs, bet "Supernova" ir atšķirīga. "Supernova" ir īpaši svētki, kad nedzirdīgajiem zīmju valoda ir

pieejama televīzijā. Tulks ir labi redzams, un nedzirdīgie vairs nav otrās šķiras skatītāji – LTV7 "Supernovas" tiešraide ir tieši viņiem. Tāpēc arī ir satraukums – liela atbildības sajūta. "Supernovu" uztveru kā svētkus nedzirdīgo kopienai un nevēlētos tos sabojāt ar nekvalitatīvu darbu.

Par savām dziesmām nejutos līdz galam pārliecināta arī tiešraides dienā. Tikai tad, kad visas dziesmas biju izpildījusi un mans darbs bija padarīts, varēju novērtēt – nebija nemaz tik slikti, kā biju domājusi. Stresa situācijā prāts sāk pieņemt lēmumus. Tiešraides laikā dziesmu vietās, kurās nespēju atrast atbilstošāko atveidojumu zīmju valodā, ķermeņa un prāts pats radīja savu burvību, un gala rezultāts, manuprāt, izdevās skaists!

Priecājos, ka līdz ar manu debiju "Supernovā" to piedzīvoja arī Anda. Viņa paveica lielisku darbu, un viņas sniegums un lielā atbildība pret darbu, manuprāt, ir pavēris ceļu arī citiem nedzirdīgo kopienu pārstāvjiem nākotnē uzstāties pašiem zīmju valodā, pārstāvēt savu kopienu.

Paldies visai "Supernovas" komandai, kura strādā kvalitatīvi un kurai rezultāts ir ļoti svarīgs! Elza ir jau pieredzējusi "Supernovā" un deva man noderīgus padomus. Anda palīdzēja morāli – teica, ka ir labi un viss izdosies, ieteica zīmes. Kopumā, kad "Supernova" beidzās, iekšēji palika silta sajūta – patīkams un atbalstošs komandas darbs.

Stāsta Elza Veismane

Tulkot konkursu es sāku 2016. gadā. Sajūtas nemainīgas visu šo gadu garumā – patīkams satraukums, entuziasms un aizrautība!

Gatavošanās ir svarīgākais posms. Dziesmu vārdi, kurus nepieciešamības gadījumā jātulko no svešvalodas uz latviešu valodu, pēcāk pielāgojami zīmju valodā. Ja ir iespēja vai nepieciešamība, notiek komunikācija ar izpildītāju par dziesmas tulkojumu. Svarīgi saglabāt dziesmas vēstījumu, ko autors nodod skatītājam ar mūsu palīdzību.

Tulku komanda gatavojas arī tiešraides procesam – jāizvēlas pareiza pozīcija kameras priekšā un atbilstošs darba apģērbs, lai esam gan svētku noskaņās, gan skatītājam netraucējam vērot pasākumu. Paldies komandai par šī gada notikumu – kolēģēm, režisorei, inženierim!*

Teksts: Jūlija Bīte

Foto: Paulis Kalniņš, LNSF arhīvs

MŪSĒJIE - PASAULES NEDZIRDĪGO JAUNATNES SPĒLĒS!

No 15. līdz 20. janvārim saulainajā Brazīlijas pilsētā Sanpaulu notika pirmās Pasaules Nedzirdīgo Jaunatnes sporta spēles, kurās piedalījās arī divi mūsu jaunieši – Evelīna Baikova un Toms Zoldners. Ar viņiem kopā uz spēlēm devās arī Paulis Kalniņš no Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas.

No kreisās: Paulis Kalniņš, Evelīna Baikova un Toms Zoldners.

Toms Zoldners ieguva 10. vietu 100 metru sprintā, 7. vietu 200 metru sprintā un 5. vietu – tāllēkšanā. Savukārt Evelīna Baikova triumfēja tāllēkšanā un ieguva 4. vietu gan 100 metru, gan 200 metru sprintā. Braucot uz sacensībām, viņa pat nevarēja iedomāties, ka iegūs zelta medaļu, stāsta Evelīna. "Negribēju braukt prom, vēlējos, lai sacensības vēl turpinās. Ieguvām daudz jaunu draugu, bija labi rezultāti. Kad dabūju zeltu, biju ļoti priecīga!" Paulis Kalniņš brauca līdz Evelīnai un Tomam, lai viņus pavadītu. "Svarīgākais, ka Toms un Evelīna sasniegta savus personīgos rekordus gan skriešanā, gan tāllēkšanā. Ja viņi grib arī nākotnē piedalīties līdzīga līmeņa sacensībās, jāiet uz priekšu, jātrenējas un jāparāda labi rezultāti," saka Paulis.

Šis Tomam un Evelīnai bija pirmās šāda veida jauniešu spēles nedzirdīgajiem. Arī Paulis šādā braucienā bijis pirmo reizi. Visiem bija ļoti daudz jaunu un pozitīvu iespaidu.

Lai lidotu uz Brazīliju, abiem jauniešiem bija jāparāda labi rezultāti – viņus izvēlējās no sešiem kandidātiem. Pirmajās Pasaules Nedzirdīgo Jaunatnes sporta spēlēs jaunieši varēja sacensties sešos sporta veidos – vieglatlētikā, badmintonā, basketbolā, telpu futbolā, peldēšanā un galda tenisā. Sākumā abi mūsu atlēti plānojuši piedalīties arī peldēšanas sacensībās, taču starta laiki vieglatlētikai un peldēšanai bijuši vienādi, tāpēc izvēlējušies vieglatlētiku.

"Pirmajā dienā iepazīnāties ar vietu un citiem dalībniekiem. Satikāmies

ar pārējiem brīvprātīgajiem, kas tur darbojās. Pirmajā dienā bija 12 stundas garš lidojums, tāpēc tā bija atpūtas diena. Otrajā dienā jau devāmies uz stadionu, apskatījāmies apkārtni, iepazīnāties ar pārējiem sportistiem, ar vietu. Tad sākās treniņi. Trešajā dienā arī tas pats – treniņi, sagatavošanās. Pēc tam sākās sacensības," stāsta Evelīna. Sacensību laikā uz pilsētu braukt nebija iespējas. Doties apskatīt pilsētu visi varējuši tikai pēc sacensību beigām, skaidro Paulis. "Koncentrējos uz jauniešu rezultātiem – motivēju viņus, ieteicu, kā labāk trenēties. Brazīlijai un tās skaistumam pievērsu uzmanību tikai pēc visām spēlēm un treniņiem.

Evelīna ar sportistēm no Īrijas un Polijas.

Bija ļoti karsts, aptuveni 35 °C. Latvijā tolaik bija -15 °C. Kopumā man tur ļoti patika. Kad sacensības bija beigušās, mums bija palicis brīvais laiks – devāmies uz Sanpaulu apskatīties pilsētu. Ļoti skaisti!"

Ar citiem dalībniekiem komunicējuši starptautiskajās zīmēs. "Sadraudzējāmies ar vietējiem brazīliešiem. Viņi ieteica mums vietas, ko apskatīt, mēs kopā ceļojām. Ļoti sirsnīgi cilvēki! Apmainījāmies ar kontaktiem. Cerams, kādreiz vēl satiksīties kādās citās sporta sacensībās," saka Evelīna.

Spēlēs kopumā piedalījās 71 sportists vecumā no 14 līdz 18 gadiem, pārstāvēt 16 valstis.

Taivēnas sportists sniedz palīdzīgu roku Tomam.

SVEICAM MARTA JUBILĀRUS!

Marts ienāk mūsu dzīvēs kopā ar pirmajiem pavasara ziediem. Tas ir laiks, kad visapkārt mirdz saules stari un saulainās dienas paver ceļu jaunām iespējām un sapņiem. Martā daba atdzīvojas pēc ilgā ziemas miega un pamodina arī mūsu dvēseles. Saulains pavasara sveiciens mūsu jubilāriem!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

- 01.03. INNA EKINCI
- 01.03. INĀRA STIPRĀ
- 02.03. PĒTERIS IGAUNIS
- 02.03. DACE MILTIŅA
- 03.03. RUSLANS OSIJKS
- 03.03. ELVĪRA POLE
- 03.03. AINA MIRDZA ĀBOLIŅA
- 05.03. LUDMILA KRIŠĀNE
- 05.03. ANATOLIJS ČAMANIS
- 08.03. SILVIJA SLADZEVSKA
- 10.03. ANDREJS RAUDONIS
- 11.03. JURIS RIMS
- 11.03. SMAIDA VELTA JERMOLAJEVA
- 14.03. MARUTA MŪRNICIE
- 22.03. GATIS MILJONS
- 23.03. JEVGENIJA LABPRĀTE
- 24.03. MIHAILS BANKOVSKIS
- 24.03. JURIS BRUĢMANIS
- 24.03. JĀNIS VĪTOLIŅŠ
- 25.03. ILONA VIRTIGA
- 30.03. GENĀDIJS LAPICKIS
- 31.03. DACE BRŪVELE
- 31.03. IVARS EPNERS

LIEPĀJAS BIEDRĪBĀ

- 06.03. ALEKSEJS HODAKOVŠ
- 08.03. FRANCISKA JEŠILA
- 18.03. MĀRĪTE OKNERE
- 26.03. BEATA ZINNATUĻINA

KULDĪGAS BIEDRĪBĀ

- 17.03. INITA ANDREJENKO

RĒZEKNES BIEDRĪBĀ

- 18.03. VITA KRAVALE

DAUGAVPILS BIEDRĪBĀ

- 30.03. BIRUTE TRUMPA

PIEMIŅAI

Teksts: Līga Kotova
Foto: LNS arhīvs

LNS GODA BIEDRE ANNA ROZĪTE (1909–1997)

Šogad Annai Rozītei apritētu 115 gadi.

Anna Rozīte dzimusi 1909. gada 24. februārī Valmieras apriņķa Kauguros (Valmieras novads) laukstrādnieku ģimenē. Bērnībā sešu gadu vecumā pēc izslimotā šarlaka un difterijas meitene zaudēja dzirdi. Mācījusies Valmieras Valsts kurlmēmo skolā (tagad Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs), kuru pabeidza 1924. gadā. Pēc skolas beigšanas Anna sāka apgūt amatu rokdarbu darbnīcā, pēc tam strādāja par šuvēju.

Anna bija Vidzemes Kurlmēmo biedrības biedre (1930–1944) un no 1952. gada – Latvijas Nedzirdīgo biedrības (LNB) biedre. Strādājusi par šūšanas amata instruktori un rokdarbu skolotāju Valmieras Kurlmēmo skolā (1948–1957). Viņa ir bijusī LNB Valmieras nodaļas priekšsēdētāja (1958–1967), no 1962. gada izpildīja arī kluba vadītājas pienākumus. Bija pašdarbības aktrise un dzejniece. A. Rozītei patika rakstīt dzejoļus avīzēm "Kurlmēmo Dzīve" un "Kopsolī". 1988. gadā Annai piešķirts LNS Goda biedra tituls. Pēdējie Annas dzīves gadi aizritēja drūmi – viņa kļuva pilnīgi neredzīga un vientuļa. Mūžībā aizgājusi 1997. gada 9. novembrī.

Teksts: Līga Kotova

ALBĪNA VAIVODE SVIN 102. DZIMŠANAS DIENU

Viena no LNS visvecākajām biedrēm ir Albīna Vaivode, kura joprojām ir LNS Rēzeknes RB Preiļu grupas biedre. Albīna šī gada 12. februārī atzīmēja savu 102. gadu jubileju. Būdama dzirdīga, Albīna bija precējusies ar nedzirdīgu vīru Antonu Vaivodu, ar kuru ikdienā sazinājās zīmju valodā. Apkopojot materiālus no 1977. gada nedzirdīgo avīzes "Informācijas biļetens", uzzināms, ka Antons (1921–1993) dzimis un audzis Preiļu pagasta "Dambīšos", mācījies Laizānu Valsts kurlmēmo skolā. Pēc skolas beigšanas atgriezās vecāku mājās, vēlāk strādāja kolhozā. Tajā laikā Antons ar sievu Albīnu darbojās kolhoza govju fermā. Abi smagi strādāja, saņēma daudzas atzinības un apbalvojumus par labu un centīgu darbu. Albīna ar vīru atsaucīgi apmeklēja visus toreizējos Preiļu pirmorganizācijas pasākumus. Abi kopā nodzīvoja vairāk nekā 40 gadus – līdz Antona nāvei.

Albīna dzimusi Silajāņu pagasta "Lejas Ušpeļos" (Preiļu novads). Bērnībā palīdzēja vecākiem ganīt un slaukt govīs, plūkt linus, pļaut rudzus un citos lauku darbos. Neviens darbs nekrita ārā no rokām, bet ģimene nebija bagāta. Albīna neilgu laiku mācījās Silajāņu skolā, pabeidzot divas klases. Albīnas Vaivodes mūžs bija darbīgs un ražens. Bija liela adītāja un čakla šuvēja. "Vietējai Latgales Avīzei" Albīna pastāstījusi, ka tagad rosās pa savu dzīvokli un pateicas Dievam, ka galva joprojām gaiša. Tomēr sāpot kājas, rokas, visi kauliņi. Arī acis vairs neredzot tik labi, kā vēlētos. Avīzei Albīna saka – cik Dievs dos, tik arī dzīvos. Dēls un meita bieži zvanot, atbraucot ciemos. Arī kaimiņi esot labi. Albīna ar vīru uzaudzinajusi trīs dēlus un meitu, bet divi no viņiem devušies aizsaulē. Viņai ir septiņi mazbērni un četrpadsmit mazmazbērni.

Novēlam Albīnai labu veselību, izturību un vēl ilgus mūža gadus! •

Adrese: Elvīras iela 19 k-2, Rīga, LV-1083
E-pasts: kopsoli@lns.lv
Tālr.: 28475237

Redaktore: Laura Zeltiņa
Maketētājs: Kristaps Legzdīnš